

Пігуль, Н. Г. Теоретичні основи фінансової безпеки підприємства [Текст] / Н. Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.) : в 2 т. - Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2013. - Т. 2. - С. 75-77.

**Н. Г. Пігуль, канд. екон. наук,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"**

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах економіки діяльність суб'єктів господарювання багато в чому обумовлена станом їхніх фінансів, що призводить до необхідності розгляду проблем забезпечення фінансової безпеки, особливо в умовах постійної нестабільності, яка характеризується значним коливанням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища підприємств, загрозами їхнім фінансовим інтересам, високим рівнем фінансових ризиків.

На нашу думку, сутність фінансової безпеки підприємств полягає в забезпеченні їх стабільного функціонування та захисті від негативного впливу потенційних загроз зовнішнього та внутрішнього характеру протягом ведення всієї господарської діяльності. Тобто фінансова безпека – це стан підприємства, за якого забезпечується високий рівень самодостатності фінансів, стабільності та стійкості, фінансова незалежність, здатність до розвитку на основі інноваційних стратегій, захист фінансових інтересів власників підприємства.

Основними завданнями фінансової безпеки підприємств є: своєчасне виявлення реальних і потенційних загроз діяльності суб'єктів господарювання; визначення індикаторів фінансової безпеки суб'єктів підприємництва; впровадження системи діагностики та моніторингу стану фінансової безпеки; контроль і оцінка ефективності дії системи фінансової безпеки; ефективний і швидкий вихід підприємств із фінансової кризи.

Процес управління фінансовою безпекою підприємства базується на певному механізмі, який слід розглядати як сукупність чітко визначених дій, спрямованих на створення надійних умов гарантування його захисту від негативного впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. Ці дії можуть містити в собі сукупність організаційних, фінансових і правових засобів впливу з боку суб'єктів управління фінансами підприємства,

спрямованих на своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці даного суб'єкта підприємництва.

В основі механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства – системне поєднання певних інструментів, методів, важелів та інформаційно-аналітичного забезпечення, які створюються на базі принципів забезпечення фінансової безпеки, що об'єктивно існують як економічні закономірності, а також виробляються суб'єктами управління фінансової безпеки суб'єкта господарювання для досягнення та захисту його фінансових інтересів.

Структура механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства повинна формуватися з урахуванням таких принципів, як: комплексність, законність, плановість, ефективний контроль, гнучкість, оптимізація. Недотримання того чи іншого принципу роботи системи безпеки підприємства призводить до виникнення загроз діяльності суб'єкта підприємництва.

Слід звернути увагу на те, що оцінка фінансової безпеки є складним і багатогранним процесом, який потребує детального аналізу та передбачає використання спеціальних методик для її розрахунку. Методики визначення рівня фінансової безпеки підприємства можна розділити на три групи, що пропонують оцінювати: рівень фінансової безпеки як складової економічної безпеки підприємства; рівень фінансової безпеки на основі визначення загального стану фінансової діяльності підприємства; інтегральний показник фінансової безпеки підприємства.

Отже, забезпечення фінансової безпеки є одним із основних завдань керівництва кожного підприємства, що повинне бути направлене на підтримку його фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, допомогу у визначенні внутрішніх і зовнішніх загроз діяльності підприємства та напрямків їх подолання, обранні та впровадженні фінансової стратегії.

*О. А. Розкошна, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах ринкової економіки керівники вітчизняних бізнес-структур стикаються з численними фінансовими проблемами, а саме: нестача коштів на рахунках або ж, навпаки, їх надлишок у той момент, коли вони не потрібні, визначення найбільш прибуткових напрямків бізнесу в процесі вирішення питань, пов'язаних з інвестуванням тощо. Складність процесів планування майбутнього прибутку та оцінка те-

перішнього фінансового стану підприємства змушують управлінців досить серйозно ставитися до формування системи фінансового менеджменту. Організація фінансової діяльності підприємства повинна сприяти процесу формування капіталу, розподілу прибутку, утворенню грошових фондів, ефективним відносинам із державними інституціями, фінансово-кредитними установами тощо. Тому реалізація фінансового менеджменту може бути забезпечена завдяки складній системі управління фінансами, яка уособлюватиме необхідні елементи (засоби), що виконуватимуть певні функції у відтворювальному процесі, і капітал, що забезпечуватиме фінансування підприємницької діяльності.

Основою побудови ефективної системи фінансового менеджменту повинні стати визначення та подальша реалізація принципів управління фінансовою системою, зокрема: плановість і системність; цільова спрямованість; диверсифікованість; стратегічна орієнтація. Сутність принципу плановості та системності полягає в необхідності тісного взаємозв'язку процесів фінансування з напрямками розвитку діяльності підприємств, їх можливими перспективами. Відповідно принцип цільової спрямованості – у спрямуванні фінансових коштів на досягнення цілей підприємства. Принцип диверсифікованості управління фінансами передбачає